

วิเคราะห์ข้อผิดพลาดการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา
หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*
ANALYSIS OF THAI-JAPANESE TRANSLATION ERRORS OF PHRANAKHON SI
AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY 3TH YEAR JAPANESE MAJOR STUDENTS

ทาโร ซาโตะ¹ และ เชี่ยวชาญ ทรัพย์สุริต²

Taro Saito¹ and Chieochan Sapsurit²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻²Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author's Email: Cheawchan07@gmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นมีการลงทุนในประเทศไทยที่มีสัดส่วนสูง เช่น ในนิคมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น เข้าทำงานในบริษัทญี่ปุ่น แต่พบว่าปัญหาทักษะด้านการแปลภาษาไทยเป็นญี่ปุ่นนั้นยังไม่ดีมากนัก การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งเน้นศึกษาข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ (Word Order) การใช้คำช่วย (Particles) และการผันคำกริยา (Verb Conjugation) จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการแปลภาษาไทย-ญี่ปุ่น (1563304) ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบฝึกหัดการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น 3 ชุด และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้กรอบแนวคิด Skopostheorie

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดในการแปลทั้ง 3 ด้าน โดยข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 42.45) รองลงมาคือการใช้คำช่วย (ร้อยละ 31.04) และการผันคำกริยา (ร้อยละ 26.51) สาเหตุหลักของข้อผิดพลาดเกิดจากการถ่ายโอนเชิงลบของโครงสร้างประโยคภาษาไทย ความสับสนการใช้คำช่วยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด Skopostheorie ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการแปลที่เน้นความถูกต้องตามตัวอักษร โดยไม่คำนึงถึงความหมายของบริบท

* Received 7 February 2025; Revised 8 June 2025; Accepted 15 June 2025

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาไทย-ญี่ปุ่น โดยควรเน้นการสอนไวยากรณ์เปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่น ฝึกฝนการแปลประโยคที่คำนึงถึงการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยาโดยคำนึงถึงบริบทและความเหมาะสม

คำสำคัญ: การแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น, ข้อผิดพลาดในการแปล, การเรียงลำดับคำ, การใช้คำช่วย, การผันคำกริยา, Skopostheorie

Abstract

This qualitative research analyzed errors in Thai-to-Japanese translation among 25 third-year Japanese language major students at Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, enrolled in the Thai-Japanese Translation course (1563304) during the first semester of academic year 2023. The study focused on word order, particle usage, and verb conjugation errors, utilizing three sets of Thai-to-Japanese translation exercises as research instruments. Data were analyzed using content analysis and the Skopostheorie framework.

The findings revealed that students made errors in all three areas. Word order errors were the most prevalent (42.45%), followed by particle usage (31.04%) and verb conjugation (26.51%). The primary causes included negative transfer from Thai sentence structure, confusion with similar particles, and inaccuracies in verb conjugation. Analysis using Skopostheorie indicated that most students prioritized literal translation accuracy over contextual meaning.

These results highlight the need to improve Thai-to-Japanese translation instruction by emphasizing comparative grammar, practicing context-aware translation for word order, particle usage, and verb conjugation, and fostering an understanding of translation purpose (Skopos).

Keywords: Thai-Japanese Translation, Translation Errors, Word Order, Particle Usage, Verb Conjugation, Skopostheorie

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่การสื่อสารไร้พรมแดน การแปล โดยเฉพาะการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นทวีความสำคัญมากขึ้นสำหรับประเทศไทย เนื่องจากความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับประเทศญี่ปุ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ การลงทุน และการท่องเที่ยว กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในทุกระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) มุ่งหวังให้นักศึกษามีทักษะทางภาษาที่สามารถใช้สื่อสารและแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen (1982) ที่เน้นการรับภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นนั้นมีความท้าทายเฉพาะตัว เพราะทั้งสองภาษามีความแตกต่างกันมากทั้งโครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ และการใช้สำนวน (Baker, 1992) ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดและมีโครงสร้างประโยคแบบ SVO ขณะที่ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาคำติดต่อ มีโครงสร้างแบบ SOV และมีระบบคำยกย่องที่ซับซ้อน ความแตกต่างเหล่านี้ โดยเฉพาะการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา มักทำให้เกิดการถ่ายโอนเชิงลบจากภาษาแม่

ทฤษฎีการแปล (Translation Studies) อย่างทฤษฎีการเทียบเท่า (Equivalence) ของ Nida (1974) และ Skopostheorie ของ Vermeer (1989) ได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายกระบวนการแปลและเป็นแนวทางสู่การแปลที่มีประสิทธิภาพ โดยทฤษฎีการเทียบเท่าเน้นการถ่ายทอดความหมายที่เท่าเทียม ส่วน Skopostheorie มองว่าการแปลเป็นการกระทำที่มีเป้าหมาย (Skopos) โดยผู้แปลต้องคำนึงถึงจุดประสงค์และกลุ่มผู้อ่านปลายทาง ในการวิจัยนี้ Skopostheorie จะถูกใช้เพื่อกรอบในการวิเคราะห์ว่าการที่นักศึกษาแปลผิดนั้นสะท้อนถึงความแตกต่างระหว่าง “เป้าหมาย” ในการแปลของนักศึกษากับ “เป้าหมาย” ที่แท้จริงของข้อสอบหรือบริบทที่ต้องการสื่อสารอย่างไร เช่น นักศึกษาอาจให้ความสำคัญกับการแปลให้ตรงตัวมากเกินไป โดยละเลยการคำนึงถึงผู้อ่านปลายทางว่าจะเข้าใจความหมายหรือไม่

สำหรับนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ พบว่า แม้จะมีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับ N4-N3 และผ่านการเรียนภาษาญี่ปุ่นมาแล้วอย่างน้อย 6 ภาคการศึกษา แต่ยังขาดประสบการณ์ในการแปลที่เป็นระบบ หมายถึงการฝึกแปลที่ผู้เรียนได้รับการชี้แนะแนวทางการแปลที่ถูกต้องจากผู้สอน มีการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด และอภิปรายร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไข จากการวิเคราะห์ผลการเรียนในรายวิชาการแปลเบื้องต้น (1562303) ภาคการศึกษาที่ 1/2566 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ไม่ดีนักในส่วนของ การแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ (Word Order) ตามโครงสร้าง SOV ของภาษาญี่ปุ่น การใช้คำช่วย

(Particles) และการผันคำกริยา (Verb Conjugation) อีกทั้งยังขาดความมั่นใจในการเลือกใช้คำและสำนวนภาษาญี่ปุ่นที่เหมาะสม

ตัวอย่าง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากด้านเรียงลำดับคำ (Word Order) ตามโครงสร้าง SOV

ต้นฉบับ: ฉันจะกินน้ำซุป

แปล: 私は飲むスープです。 (×)

จากตัวอย่างเป็นการแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นที่ผิด 私は คือ ประธาน 飲む คือ คำช่วยขึ้นประธานของประโยค สूप คือ คำกริยา แปลว่าดื่ม สूप คือ น้ำซุป ผู้เรียนแปลตามลำดับภาษาไทย คือ SVO ซึ่งเป็นการเรียงลำดับคำที่ผิด ไม่เป็นไปตามโครงสร้างภาษาญี่ปุ่น SOV

แปล: 私はスープを飲む (○)

ตัวอย่าง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้คำช่วย (Particles)

ต้นฉบับ: ฉันชอบแมว

แปล: 私は猫をすきです。 (×)

จากตัวอย่างเป็นการแปลที่ใช้คำช่วยผิด 私は คือ ประธาน 飲む คือ คำช่วยขึ้นประธานของประโยค 猫 คือ คำนามหรือกรรม を คือ คำช่วยขึ้นกรรม すき คือ คำคำคุณศัพท์ ในกรณีนี้ จะไม่ใช้คำช่วย を เพราะเนื่องจากไม่มีกรรมในประโยค จึงใช้คำช่วย が จึงจะถูกต้อง

แปล: 私は猫がすきです。 (○)

ตัวอย่าง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการผันคำกริยา (Verb Conjugation)

ต้นฉบับ: คุณทานากะไปทำงานบริษัทเมื่อเช้า

แปล: 今朝、田中さんは会社へ行きます。 (×)

จากตัวอย่างเป็นการแปลที่ผันคำกริยาผิด 今朝 คือ เมื่อเช้า คำบอกเวลา 田中さんは คือ ประธาน 飲む คือ คำช่วยขึ้นประธานของประโยค 会社 คือ บริษัท ~ คือ คำช่วยขึ้นสถานที่ 行きます คือ คำกริยาที่มีความหมายว่าไปซึ่ง ผู้เรียนไม่ได้ผันกริยาแสดงถึงรูปในอดีต ควรผันกริยา 行きます เป็น 行きました

แปล: 今朝、田中さんは会社へ行きました。 (○)

ดังตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา เพื่อศึกษาถึงลักษณะ ประเภท และสาเหตุของข้อผิดพลาด ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาไทย-ญี่ปุ่น โดยเฉพาะการออกแบบแบบฝึกหัดและกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาตระหนักถึงข้อผิดพลาดที่พบบ่อย เข้าใจความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม ฝึกฝนการแปลโดยคำนึงถึงเป้าหมายและผู้อ่านปลายทาง และพัฒนาเทคนิคการแปลที่ถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น โดยเน้นการบูรณาการทักษะการแปลเข้ากับการเรียนการ

สอนในระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอย่างแท้จริง และสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นโดยวิเคราะห์ข้อมูลการแปลของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา แปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดมากที่สุดในด้านไวยากรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา
2. การถ่ายโอนเชิงลบจากโครงสร้างภาษาไทยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาด้านกลวิธีการแปลและงานวิจัยที่ศึกษาข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ซึ่งมีเป็นจำนวนมากกว่างานวิจัยที่ศึกษาข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น เช่น สมเกียรติ เหวงกิจวงษ์ (2559) ได้ศึกษากลวิธีการแปลสำนวนแสดงวัฒนธรรมภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากจดหมาย ชาวที่มีความหลากหลายและหนังสือแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นไทย พบข้อมูลจากงานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแปล เช่น ประภาพร ลาภพิพัฒน์ (2565) การแปลภาษาถิ่นภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในฐานะภาษาแสดงบทบาท กรณีศึกษาการ์ตูนฉบับแปลไทยและเข้ม แสงคำ (2013) การศึกษากลวิธีการแปลการ์ตูนญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปล เช่น ศศิธร ศรีรัตน์, Yukiko Kawai, Yumiko Shima (2561) ศึกษาปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สมเกียรติ เหวงกิจวงษ์ (2018) ปัญหาการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย การแปลคำศัพท์ สมเกียรติ เหวงกิจวงษ์ (2020) ศึกษาปัญหาการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างประโยค ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลตามมา จากการศึกษาข้อผิดพลาด สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข (2021) ได้วิเคราะห์ข้อผิดพลาดในงานเขียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย ชั้นต้น พบว่ามีข้อผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์มากที่สุด สาเหตุที่ทำให้เกิด

ข้อผิดพลาดคือการถ่ายโอนเชิงลบจากภาษาไทย โดยงานวิจัยส่วนใหญ่อ้างอิงกรอบแนวคิดของ Skopos theory ของ (Hans J. Vermeer) เป็นทฤษฎีการแปลที่คำนึงถึงการยืตัววัตถุประสงค์หรือเป้าหมายโดยคำนึงถึงต้นฉบับมากที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการศึกษากลวิธีการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยเป็นจำนวนมากและยังพบปัญหาในการแปล ตั้งแต่การแปลระดับคำศัพท์ ระดับประโยค เป็นต้น ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลมีหลายสาเหตุเช่น การถ่ายโอนเชิงลบของภาษาไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด Skopostheorie เพราะว่าจากงานวิจัยการแปลภาษาต่างๆ เช่นภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ อ้างถึงการใช้กรอบแนวคิด Skopostheorie ซึ่งถือว่าเป็นทฤษฎีที่น่าเชื่อถือและอธิบายวิชาการแปลได้อย่างละเอียด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการแปลภาษาไทย-ญี่ปุ่น (1563304) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบฝึกหัดการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นจำนวน 3 ชุด (เรียกว่า 基礎①、基礎② และ 基礎③) รวมทั้งสิ้น 100 ประโยค โดยเน้นข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ ได้แก่ การเรียงลำดับคำ (Word Order) การใช้คำช่วย (Particles) และการผันคำกริยา (Verb Conjugation) แต่ละชุดประกอบด้วยประโยคที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ครอบคลุมเนื้อหาไวยากรณ์ที่เรียนในระดับชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้ แบบฝึกหัดทั้งหมดได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญชาวไทยและชาวญี่ปุ่น โดยจะไม่มีการสอนคำศัพท์ก่อนทำการแปล เพื่อวัดความสามารถในการแปลโดยธรรมชาติของผู้แปล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้นักศึกษาทั้ง 25 คน ทำแบบฝึกหัดการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นทั้ง 3 ชุด ในรายวิชาการแปลภาษาไทย-ญี่ปุ่น (1563304) แต่ละชุดใช้เวลา 4 คาบเรียน รวมเป็น 12 คาบเรียน โดยไม่อนุญาตให้ปรึกษาหารือกัน

3.2 แบบฝึกหัดที่แปลเสร็จแล้ว จะได้รับการตรวจและให้คะแนนจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามที่ระบุในข้อ 4

3.3 หลังจากตรวจแบบฝึกหัดแล้ว ผู้วิจัยจะคัดเลือกนักศึกษาจำนวน 5 คน มาสัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยเกณฑ์การคัดเลือก คือ เลือกจากผู้ที่มีคะแนนต่ำสุด 2 คน และเลือกจากผู้ที่มีข้อผิดพลาดที่น่าสนใจในแต่ละด้าน (การเรียงลำดับคำ, การใช้คำช่วย, การผันคำกริยา) ด้านละ 1 คน รวมเป็น 3 คน การสัมภาษณ์จะใช้แนวคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) โดยมุ่งเน้นการสอบถามถึงกระบวนการคิด เหตุผล และความเข้าใจในการแปลประโยคนั้นๆ ตัวอย่างคำถาม เช่น "คุณแปลประโยคนี้อย่างไร" "ทำไมคุณถึงเลือกแปลแบบนี้" "คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้คุณแปลผิดในประโยคนี้อะไร" "คุณคิดว่าคำ/สำนวนนี้ในภาษาไทย ควรแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นอย่างไรให้เหมาะสมที่สุด" "คุณเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำช่วย/การผันคำกริยา ในประโยคนี้อย่างไร"

4. เกณฑ์การประเมินความถูกต้องและความชัดเจน

การประเมินความถูกต้องและความชัดเจนของงานแปลในงานวิจัยนี้ อ้างอิงจากแนวคิดของ Larson (1997) โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของการวิจัย ดังนี้

4.1 ความถูกต้อง (Accuracy) พิจารณาจากความสามารถในการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นได้ตรงความหมาย ไม่ผิดเพี้ยน โดยไม่จำเป็นต้องแปลตรงตัวทุกคำ แต่ต้องคงความหมายหลักของประโยคไว้ได้ แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับ 2 (ดี): แปลได้ถูกต้องตรงตามความหมายของต้นฉบับทั้งหมด ไม่มีข้อผิดพลาด
ตัวอย่าง

ต้นฉบับ: ฉันชอบกินซูชิ

แปล: 私は寿司を食べるのが好きです。

(ถูกต้อง)

ระดับ 1 (ต้องปรับปรุง) แปลผิดพลาดมาก ทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ
ตัวอย่าง

ต้นฉบับ: เขาเป็นนักศึกษาแพทย์

แปล: 彼は医学を勉強です。

(ผิดพลาดเรื่องโครงสร้างประโยคและการผันคำกริยา)

4.2 ความชัดเจน (Clarity) พิจารณาจากความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจน ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และสื่อความหมายได้เข้าใจง่าย ไม่กำกวม แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ระดับ 2 (ดี) ใช้ภาษาได้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ไม่มีข้อผิดพลาด อ่านแล้ว เข้าใจง่าย

ระดับ 1 (ต้องปรับปรุง) ใช้ภาษาไม่ชัดเจน มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์มาก หรือใช้ คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม ทำให้สื่อความหมายได้ยาก หรือไม่สามารถสื่อความหมายได้ เลย

ตัวอย่าง

ต้นฉบับ: ฉันคิดว่าเขาไม่น่าจะมา

แปล: 私は彼が来ないと思います。

(ผิดพลาดเรื่องการเรียงลำดับคำและโครงสร้างประโยค)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 นำแบบฝึกหัดการแปลทั้ง 3 ชุด และบันทึกการสัมภาษณ์นักศึกษา 5 คน มาจัดระบบและเตรียมวิเคราะห์

5.2 นำแบบฝึกหัดทั้งหมดมาวิเคราะห์และจำแนกประเภทข้อผิดพลาดในการแปล ตามที่ระบุไว้ในเครื่องมือวิจัย คือ การเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา โดย จัดทำเป็นตารางบันทึกข้อผิดพลาด

5.3 คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (%) ของข้อผิดพลาดแต่ละประเภท

5.4 นำข้อมูลจากแบบฝึกหัดและบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงลึก โดยใช้กรอบ แนวคิด Skopostheorie เพื่อทำความเข้าใจ “เป้าหมาย” (Skopos) ในการแปลของนักศึกษา เปรียบเทียบกับ “เป้าหมาย” ที่แท้จริงของข้อความหรือบริบทนั้นๆ และตีความสาเหตุของ ข้อผิดพลาด

5.5 นำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุปและอภิปรายผล โดยเชื่อมโยงกับทฤษฎีการ แปลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด

ผู้วิจัยนำแบบฝึกหัดการแปลทั้ง 3 ชุด มาตรวจทานและวิเคราะห์ข้อผิดพลาด โดย จำแนกประเภทข้อผิดพลาดออกเป็น 3 ประเภทหลัก ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ การเรียงลำดับคำ (Word Order), การใช้คำช่วย (Particles) และการผันคำกริยา (Verb Conjugation) สำหรับแต่ละประเภทข้อผิดพลาด

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์แบบฝึกหัดการแปลของนักศึกษาจำนวน 25 คน พบข้อผิดพลาดทั้งหมด 596 ข้อ โดยสามารถจำแนกประเภทข้อผิดพลาดตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น จำแนกตามประเภท

ประเภทข้อผิดพลาด	จำนวน (ข้อ)	ร้อยละ
การเรียงลำดับคำ (Word Order)	253	42.45
การใช้คำช่วย (Particles)	185	31.04
การผันคำกริยา (Verb Conjugation)	158	26.51
รวม	596	100

จาก**ตารางที่ 1** พบว่า ข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ (Word Order) มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.45 รองลงมาคือ การใช้คำช่วย (Particles) คิดเป็นร้อยละ 31.04 และ การผันคำกริยา (Verb Conjugation) คิดเป็นร้อยละ 26.51 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบฝึกหัดและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปสาเหตุของข้อผิดพลาดในแต่ละประเภทได้ดังนี้

การเรียงลำดับคำ (Word Order)

ข้อผิดพลาดประเภทนี้มีสาเหตุหลักมาจาก การถ่ายโอนเชิงลบ (Negative Transfer) ของโครงสร้างประโยคภาษาไทย (SVO) ไปยังภาษาญี่ปุ่น (SOV) นักศึกษามักเรียงลำดับคำตามแบบภาษาไทยโดยไม่คำนึงถึงกฎการเรียงลำดับคำของภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างประโยคที่มีส่วนขยาย ทำให้เรียงลำดับคำในประโยคที่มีความซับซ้อนผิดพลาด

ตัวอย่างข้อผิดพลาด

ต้นฉบับ: ฉันทำการบ้านที่ห้องสมุด

แปลผิด: 私は宿題を図書館でする。

แปลถูก: 私は図書館で宿題をします。

คำอธิบาย: นักศึกษาเรียงลำดับคำตามแบบภาษาไทย คือ กริยา ("ทำ") มาก่อน กรรม ("การบ้าน") และสถานที่ ("ห้องสมุด")

การใช้คำช่วย (Particles)

ข้อผิดพลาดประเภทนี้เกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของคำช่วยแต่ละตัว, ความสับสนในการใช้คำช่วยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และการ

ถ่ายโอนเชิงลบจากภาษาไทย เช่น นักศึกษามักใช้คำช่วย ㄨ (ni) และ ㄚ (e) สับสนกัน หรือ ใช้คำช่วยแสดงวิธีการ ㄉ (de) ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างข้อผิดพลาด:

ต้นฉบับ: ฉันไปโรงเรียนโดยรถประจำทาง

แปลผิด: 私はバスに学校へ行きます。

แปลถูก: 私はバスで学校へ行きます。

คำอธิบาย: นักศึกษาใช้คำช่วย ㄨ (ni) กับ "รถประจำทาง" ซึ่งผิด ควรใช้ ㄉ (de) เพื่อแสดงวิธีการเดินทาง และสับสนระหว่างคำช่วย ㄨ (ni) กับ ㄚ (e) ที่แสดงทิศทาง

การผันคำกริยา (Verb Conjugation)

ข้อผิดพลาดประเภทนี้มีสาเหตุหลักมาจากการขาดความแม่นยำในการจดจำ รูปแบบการผันคำกริยา และการขาดความเข้าใจในกฎการผันคำกริยาตามกาล (Tense) และ รูปประโยค (เช่น รูปสุภาพ รูปปฏิเสธ)

ตัวอย่างข้อผิดพลาด

ต้นฉบับ: เมื่อวานฉันไม่ได้ไปโรงเรียน

แปลผิด: 昨日私は学校へ行かないでした。

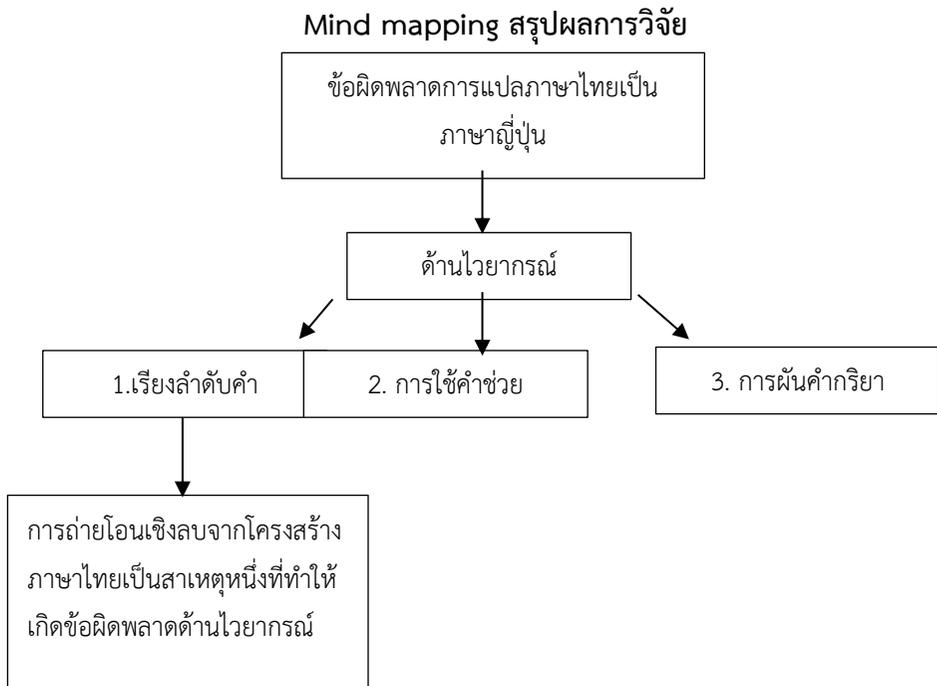
แปลถูก: 昨日私は学校へ行きませんでした。

คำอธิบาย: นักศึกษาผันคำกริยาเป็นรูปปฏิเสธไม่ถูกต้อง

การเปรียบเทียบผลการวิจัยกับสมมติฐาน

ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า "นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา แปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นผิดพลาดมากที่สุดในด้านไวยากรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา" โดยพบว่าข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำช่วย และการผันคำกริยา ตามลำดับ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า "การถ่ายโอนเชิงลบจากโครงสร้างภาษาไทยเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา" โดยพบว่าข้อผิดพลาดจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียงลำดับคำ มีสาเหตุมาจากการถ่ายโอนโครงสร้างภาษาไทยไปยังภาษาญี่ปุ่น

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งเน้นศึกษาข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ (Word Order) การใช้คำช่วย (Particles) และการผันคำกริยา (Verb Conjugation) ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีข้อผิดพลาดทั้งสามด้าน โดยข้อผิดพลาดเรื่องการเรียงลำดับคำมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำช่วย และการผันคำกริยา ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งสองข้อ

1 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์

1.1 ข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ (Word Order) ผลการวิจัยพบว่าข้อผิดพลาดประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.45 สาเหตุหลักมาจาก การถ่ายโอนเชิงลบ (Negative Transfer) ของโครงสร้างประโยคภาษาไทยแบบ SVO ไปยังภาษาญี่ปุ่นแบบ SOV นักศึกษามักเรียงลำดับคำตามแบบภาษาไทยโดยไม่คำนึงถึงกฎการเรียงลำดับคำของภาษาญี่ปุ่น โดยเฉพาะในประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา ปานเทวีญ (2563) ที่พบว่าการเรียงลำดับคำเป็นหนึ่งในข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดใน การแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาไทย นอกจากนี้ การค้นพบนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนไวยากรณ์เปรียบเทียบ (Contrastive Grammar) ระหว่างภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักถึงความแตกต่างของโครงสร้างประโยคและหลีกเลี่ยงการถ่ายโอนเชิงลบ

1.2 ข้อผิดพลาดด้านการใช้คำช่วย (Particles) ข้อผิดพลาดประเภทนี้คิดเป็นร้อยละ 31.04 สาเหตุหลักมาจากความไม่เข้าใจในหน้าที่และหลักการใช้คำช่วยแต่ละตัวในภาษาญี่ปุ่น รวมถึงความสับสนในการเลือกใช้คำช่วยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น *に*, *へ*, *で* และอิทธิพลของภาษาไทยที่ไม่มีระบบคำช่วยที่ชัดเจนเหมือนภาษาญี่ปุ่น ผลการวิจัยนี้พบว่านักศึกษาไทยมักใช้คำช่วยแสดงสถานที่ (*に*, *へ*, *で*) และคำช่วยแสดงกรรม (*を*) สับสนกัน ซึ่งข้อผิดพลาดนี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษามักแปลคำศัพท์และสำนวนภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นแบบตรงตัว โดยไม่คำนึงถึงบริบท ทำให้เลือกใช้คำช่วยไม่ถูกต้อง การค้นพบนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการฝึกฝนการใช้คำช่วยในบริบทที่หลากหลาย และการสอนให้นักศึกษาเข้าใจความแตกต่างระหว่างคำช่วยที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

1.3 ข้อผิดพลาดด้านการผันคำกริยา (Verb Conjugation) ข้อผิดพลาดประเภทนี้คิดเป็นร้อยละ 26.51 สาเหตุหลักมาจากการขาดความแม่นยำในการจดจำรูปแบบการผันคำกริยาตามกาล (Tense) และรูปประโยค (เช่น รูปสุภาพ รูปปฏิเสธ) รวมถึงขาดความเข้าใจในกฎการผันคำกริยาในภาษาญี่ปุ่น พบว่าการผันคำกริยาเป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาไทย โดยเฉพาะการผันคำกริยา irregular verbs นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Krashen (1982) เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่ว่าผู้เรียนภาษาที่สองมักจะพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการเรียนรู้กฎเกณฑ์พื้นฐานก่อน แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาที่ซับซ้อนขึ้น การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการทบทวนและฝึกฝนการผันคำกริยาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อช่วยให้นักศึกษาจดจำรูปแบบการผันคำกริยาได้ดียิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด Skopostheorie

เมื่อวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักศึกษาผ่านกรอบแนวคิด Skopostheorie พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มี “เป้าหมาย” (Skopos) ในการแปลที่เน้นความถูกต้องตามตัวอักษร (Literal Translation) มากกว่าการคำนึงถึงความหมาย บริบท และผู้อ่านปลายทาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดประสบการณ์ในการแปลที่เป็นระบบ และการขาดความตระหนักถึง “หน้าที่” (Function) ที่แท้จริงของข้อความที่ต้องการแปล ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่แปลประโยค “พี่ชายของฉันชอบกินซูชิมาก” เป็น *私の兄は大好き 寿司を食べる* โดยให้เหตุผลว่าต้องการแปลคำว่า “มาก” ไว้หน้าคำว่า “ซูชิ” เหมือนกับภาษาไทย แสดงให้เห็นว่านักศึกษาไม่ได้คำนึงถึงความ เป็นธรรมชาติของภาษาญี่ปุ่น และ “ผู้อ่านปลายทาง” จะเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อหรือไม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 25 คน

โดยเน้นศึกษาข้อผิดพลาดด้านการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดทั้งสามด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียงลำดับคำ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการถ่ายโอนเชิงลบของโครงสร้างประโยคภาษาไทย นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีเป้าหมายในการแปลที่เน้นความถูกต้องตามตัวอักษรมากกว่าการคำนึงถึงความหมาย บริบท และผู้อ่านปลายทาง ตามกรอบแนวคิด Skopostheorie

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเรียนการสอน ควรเน้นการสอนไวยากรณ์เปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น ฝึกฝนการแปลโดยเฉพาะประโยคที่มีโครงสร้างซับซ้อน คำนึงถึงบริบทและกลุ่มผู้อ่าน ออกแบบแบบฝึกหัดที่ส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการเรียงลำดับคำ การใช้คำช่วย และการผันคำกริยา รวมถึงปลูกฝังให้นักศึกษาตระหนักถึง “เป้าหมาย”(Skopos) ในการแปลแต่ละครั้ง

2. การพัฒนาหลักสูตร ควรบูรณาการทักษะการแปลเข้ากับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการแปลที่คำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม และการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกาลเทศะ

3. ขยายขอบเขตการวิจัย ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและหลากหลายขึ้น รวมถึงศึกษาข้อผิดพลาดในการแปลด้านอื่นๆ เช่น คำศัพท์ สำนวน การเลือกใช้ระดับภาษา และกลวิธีการแปล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). นโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

เข้ม แสงคำ, สมเกียรติ เขวงกิจวงษ์. (2556). การศึกษากลวิธีการแปลการตูนญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภาพร ลาภพิพัฒน์, สมเกียรติ เขวงกิจวงษ์. (2565). การแปลภาษาถิ่นภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในฐานะภาษาแสดงบทบาท: กรณีศึกษาการตูนญี่ปุ่นฉบับแปลไทย. ใน สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรรณราย เครือโสภณ. (2560). ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 25(1), 100-125.

ศศิธร ศรีรัตน์, Yukiko Kawai, Yumiko Shima (2561). การศึกษาปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. ศาสตราจารย์พระราชยาเพื่อ

- การพัฒนาที่ยั่งยืน: รวมบทความวิจัยบทความวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2561, 265-276.
- สมเกียรติ เวงกิจวณิช. (2559). กลวิธีการแปลสำนวนแสดงวัฒนธรรมภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย. วารสารญี่ปุ่นศึกษาศาสตร์, 32(2), 103-117.
- สมเกียรติ เวงกิจวณิช. (2561). ปัญหาการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย-การแปลคำศัพท์. วารสารอักษร, 47(2), 271-330.
- สมเกียรติ เวงกิจวณิช. (2563). ปัญหาการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย-ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างประโยค. วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 20(1), 40-67.
- สุนีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข. (2564). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในงานเขียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยชั้นต้น. วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 21(2), 1-29.
- อังคณา ปานเทวัญ. (2563). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาเอกภาษาญี่ปุ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก. วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ, 27(2), 1-25.
- Baker, M. (1992). In Other Words: A Coursebook on Translation. London: Routledge.
- Krashen, S. D. (1982). Principles and Practice in Second Language Acquisition. Oxford: Pergamon Press.
- Larson, M. L. (1997). Meaning-based translation: A guide to cross-language equivalence. University press of America.
- Nida, E. A. (1964). Toward a Science of Translating. Leiden: E. J. Brill.
- Nida, E. A., & Taber, C. R. (1982). The Theory and Practice of Translation. Leiden: E. J. Brill.
- Vermeer, H. J. (1989). Skopos and Commission in Translational Action. In A. Chesterman (Ed.), Readings in Translation Theory (pp. 173-187). Helsinki: Oy Finn Lectura A